

ARBITRAGEHOF

Arrest nr. 11/90 van 22 februari 1990

Rolnummer 166

In zake : de vordering tot schorsing van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, ingesteld door de v.z.w. "Parti Communautaire national européen/P.C.N.".

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. Sarot en J. Delva en de rechters J. Wathelet, D. André, L.P. Suetens, M. Melchior en H. Boel, bijgestaan door griffier H. Van Der Zwalmen, onder het voorzitterschap van voorzitter J. Sarot,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp

Bij verzoekschrift van 3 januari 1990, bij ter post aangetekende brief van 4 januari 1990 aan het Hof verzonden, en ter griffie ontvangen op 5 januari 1990, vordert de v.z.w. "Parti Communautaire National européen P.C.N.", de schorsing van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 20 juli 1989.

In hetzelfde verzoekschrift wordt de vernietiging van die wet gevraagd, alsmede de vernietiging van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen.

II. De rechtspleging

Bij beschikking van 5 januari 1990 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Op 11 januari 1990 hebben de rechters-verslaggevers geoordeeld dat er ten deze geen toepassing dient te worden gegeven aan de artikelen 71 en volgende van de voormelde organieke wet op het Hof.

Bij beschikking van 11 januari 1990 heeft het Hof de terechtzitting voor de vordering tot schorsing op 25 januari 1990 vastgesteld.

Van die beschikking is aan de verzoekende partij en aan de overheden bedoeld in artikel 76, § 4, van de organieke wet, kennis gegeven bij aangetekende brieven ter post afgegeven op 15 en 16 januari 1990 en de geadresseerden ter hand gesteld op 16 en 18 januari 1990.

Ter terechtzitting van 25 januari 1990 :

- zijn verschenen :

. De heer Luc Michel, geboren op 14 januari 1958, wonende rue de Montigny 128, bus 1, te Charleroi, in zijn hoedanigheid van voorzitter van de v.z.w. "Parti communautaire national-européen/P.C.N." die haar zetel heeft in de rue de Montigny 128, bus 6, te Charleroi;

. Mr. Pierre Denis eerste juridisch adviseur bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, vertegenwoordiger van de Ministerraad, daartoe aangewezen volgens de brief van de Eerste Minister van 25 januari 1990;

- hebben de rechters J. Wathelet en L.P. Suetens verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde heren L. Michel en P. Denis gehoord;

- is de zaak voortgezet op de terechtzitting van 1 februari 1990 te 14.30 uur, om de verzoekende partij de gelegenheid te geven aan het Hof een document te bezorgen waaruit blijkt dat de heer L. Michel gemachtigd is om de v.z.w. in deze zaak te vertegenwoordigen.

De verzoekende partij heeft bij aangetekende brief ter post afgegeven op 26 januari 1990 en ter griffie ontvangen op 29 januari 1990, aan het Hof een afschrift van de notulen van haar algemene vergadering van 26 december 1989 gezonden.

Ter terechtzitting van 1 februari 1990 :

- zijn verschenen :

. De heer Luc Michel, voor de v.z.w. "Parti communautaire national-européen/P.C.N.";

. Mr. Pierre Denis, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters J. Wathelet en L.P. Suetens een aanvullend verslag uitgebracht;

- zijn de heren L. Michel en P. Denis gehoord;

- is de zaak in beraad gehouden.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor

het Hof.

III. *In rechte*

de verzoekende partij voert vijf middelen aan.

A.1. Volgens het eerste middel schendt de bestreden wet van 4 juli 1989 artikel 6 van de Grondwet omdat zij alle partijen die aan de verkiezingen deelnemen dezelfde verplichtingen oplegt, terwijl zij alle partijen die niet in het Parlement zijn vertegenwoordigd uitsluit van de voordelen die zij inzake financiering toekent.

A.2. Volgens het tweede middel schendt de wet van 4 juli 1989 artikel 6bis van de Grondwet dat de bescherming van de ideologische en filosofische minderheden organiseert. De aangevoerde discriminatie spruit voort uit het feit dat de wet, inzonderheid in haar artikel 4, § 2, 5°, alle ideologische minderheden die niet in het Parlement vertegenwoordigd zijn en hun electorale uitdrukking, alsmede de ideologische minderheden die niet rechtstreeks aan de verkiezingen deelnemen, maar via electorale akkoorden hun kandidaten op andere lijsten laten deelnemen, door de restrictieve definitie van een politieke partij, van rechtswege uitsluit.

A.3. Volgens het derde middel schendt de wet artikel 6 van de Grondwet dat de beginselen van gelijkheid en onpartijdigheid waarborgt, omdat zij "een controlecommissie" instelt die is samengesteld uit leden van de in het Parlement vertegenwoordigde traditionele partijen, die als enige over alle bevoegdheden beschikken voor de uitvoering van de wet en het toezicht op haar bepalingen. Inzonderheid verleent artikel 14, § 2, van de wet uitsluitend aan die controlecommissie de mogelijkheid om de inbreuken begaan in het kader van de toepassing van de wet te vervolgen.

A.4. Volgens het vierde middel schendt de wet artikel 6bis van de Grondwet omdat zij de Gemeenschap en dus alle kiezers, met inbegrip van de kiezers van de ideologische minderheden, doet opdraaien voor de financiering van enkel de traditionele partijen.

A.5. Volgens het vijfde middel verergert en versterkt de wet van 4 juli 1989 de discriminatie die aan de ideologische minderheden wordt opgelegd door de wet van 1 augustus 1985 tot organisatie van de "verenigingen zonder winstoogmerk" en de financiering van de traditionele politieke partijen, discriminatie die door artikel 71, § 1, 4°, i, van het Wetboek op de inkomstenbelastingen wordt bekrachtigd. De verzoekende partij vraagt de vernietiging van die wet die de niet in het Parlement vertegenwoordigde partijen discrimineert en die zij in 1985 niet voor het Arbitragehof heeft kunnen brengen, maar die wordt "aangevuld" door de wet van 4 juli 1989 die dezelfde discriminerende bedoeling heeft.

A.6. Om haar vordering tot schorsing te verantwoorden voert de verzoekende partij aan dat zij een persoonlijk, rechtstreeks, actueel en ernstig nadeel ondervindt omdat zij wordt uitgesloten van de "schenkingen" die door de wet enkel aan de in het Parlement vertegenwoordigde partijen worden toegekend, terwijl de traditionele partijen die voordelen genieten en aldus in de gelegenheid zijn de volgende verkiezingen beter voor te bereiden. Volgens de verzoekende partij verergert de toepassing van de wet aldus de ongelijkheid die tussen die partijen en haarzelf bestaat.

Ten aanzien van de bekwaamheid om in rechte te treden

B.1.1. Artikel 7, derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 bepaalt :

"Indien een rechtspersoon het beroep instelt of in het geding tussenkomt, legt deze partij, op het eerste verzoek, het bewijs voor, al naar het geval, van de publikatie van haar statuten in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad of van de beslissing om het beroep in te stellen dan wel voort te zetten of om in het geding tussen te komen".

Deze vereisten moeten het Hof onder meer toelaten na te gaan of de ontvankelijkheidsvereiste met betrekking tot de bekwaamheid om in rechte te treden vervuld is.

B.1.2. De verzoekende partij heeft, samen met het verzoekschrift, het bewijs voorgelegd van de publikatie van haar statuten in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 30 juni 1983 en van een wijziging van die statuten in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 19 september 1985.

De verzoekende partij heeft tevens de notulen voorgelegd van de algemene vergadering van de v.z.w. gehouden op 26 december 1989, waarin onder punt 4 is vermeld :

"De voorzitter stelt een ontwerp van verzoekschrift voor, in te dienen bij het Arbitragehof om de vernietiging en de schorsing te vorderen van de wet van 4 juli 1969 "betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen", wet die de rechten en belangen van de vereniging ernstig benadeelt. De algemene vergadering keurt dat ontwerp goed en bevestigt haar vertrouwen in de voorzitter om het indienen van dit verzoekschrift namens de v.z.w. tot een goed einde te brengen, binnen het raam van zijn statutaire bevoegdheden".

B.1.3. Uit de notulen van de vermelde bijeenkomst van de algemene vergadering op 26 december 1989, blijkt dat deze binnen de termijn voor het instellen van het beroep over dat beroep heeft beraadslaagd, het ontwerp van verzoekschrift heeft goedgekeurd en de voorzitter uitdrukkelijk gemachtigd

heeft om de v.z.w. in rechte te vertegenwoordigen "om het verzoekschrift in te dienen".

B.1.4. Uit het onderzoek van de zaak waartoe het Hof in het raam van de schorsingsprocedure heeft kunnen overgaan, blijkt de bekwaamheid om in rechte te treden vast te staan.

Ten aanzien van de vordering tot schorsing

B.2.1. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

1° de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;

2° de onmiddellijke toepassing van de bestreden wet moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

Ter beoordeling van de tweede voormelde voorwaarde vereist artikel 22 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 dat de vordering "een uiteenzetting van de feiten waaruit moet blijken dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen" zou bevatten; het is dus een waarachtige bewijsvoering van het risico van een nadeel en van het belang ervan die wordt vereist.

B.2.2. De verzoekende partij ontwikkelt in haar verzoekschrift volgend betoog :

"Door de toepassing van de wet ondergaat de verzoekende partij een persoonlijk, rechtstreeks, actueel en ernstig nadeel. Zij wordt immers uitgesloten van de schenkingen die door de wet enkel aan de in het Parlement vertegenwoordigde partijen worden toegekend. Dat nadeel is het gevolg van de situatie zelf van de verzoekende partij, met name een door de wet gediscrimineerde ideologische minderheid.

Bovendien beschikken de traditionele partijen over de voordelen van de wet, daar waar de verzoekende partij daarvan wordt uitgesloten, en zijn dus in de gelegenheid de volgende verkiezingen in de gunstigste voorwaarden voor te bereiden. De toepassing van de wet verergert dus de bestaande ongelijkheid tussen die partijen en de verzoekende partij, een ideologische minderheid die zich in die toestand gehandhaafd ziet en verplicht is de verkiezingen in ongunstige omstandigheden ten opzichte van de andere partijen aan te vatten".

B.2.3. De verzoekende partij duidt niet concreet aan

het ernstig en moeilijk te herstellen nadeel dat zij bij de voorbereiding van de volgende verkiezingen zou ondergaan: zij verschaft geen enkele aanduiding van de mate waarin zij de kiezers of haar leden vertegenwoordigt en derhalve evenmin van het numerieke verschil dat zou bestaan tussen haar en de door de bestreden wet erkende partijen.

De ontstentenis van de door artikel 22 van de wet van 6 januari 1989 vereiste uiteenzetting van de feiten laat aan het Hof niet toe hetzij de omvang hetzij de ernst van het aangevoerde nadeel te beoordelen.

Dienvolgens moet de vordering tot schorsing worden afgewezen.

Om die redenen

Het Hof

verwerpt de vordering tot schorsing van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof ter openbare terechtzitting van 22 februari 1990.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van Der Zwalmen

J. Sarot